Mispereth Taralius Rutolyo, (1916-1994)

Mispereth Rutolyo alikuwa mwalimu, msimamizi, na mchungaji wa mstari wa mbele aliyejenga kanisa la kwanza katika miji ya Tanzania.

Maisha ya Awali, Elimu, na Ndoa

Mispereth Rutolyo alizaliwa Aprili 1916 katika Kijiji cha Bhujaga huko Musoma vijijini, katika mkoa wa Mara nchini Tanzania. Alizaliwa na kukulia katika familia duni na maskini iliyojumuisha baba yao Rutolyo Mabuba na Nyarusanyu, mke wake. Alikuwa mzaliwa wa tatu kati ya watoto watano. Alitumia maisha yake ya utoto katika Kijiji cha Bhujaga. Akiwa na umri wa miaka 12, alihudhuria Shule ya Msingi ya Buringa kwa miaka mitatu (kutoka 1928 hadi 1931). Kisha, alienda Shule ya Mafunzo ya Ikizu kuanzia 1932 hadi 1934. Rutolyo alimuoa Nyamisi. Zerulia Zakaria, kutoka Kurugeye, Majita Musoma Vijijini. Kwa pamoja, walikuwa na watoto 14, kati yao watano bado wako hai, ambao ni: Nyanyama Eunice Rutolyo, Tabu Rutolyo, Pendo Buinda Rutolyo, Zakaria Mbilima Rutolyo, na Suzan Rutolyo. Mnamo 1966, Rutolyo alijiunga na Chuo cha Waadventista cha Bugema, ambacho sasa ni chuo kikuu nchini Uganda, kwa kozi ya miezi sita ya uchungaji.

Huduma kama Mwalimu

Baada ya miaka mitatu ya mafunzo ya ualimu huko Ikizu, aliajiriwa kama mwalimu katika Shule ya Mwagala, Maswa, mwaka 1934. Alifanya kazi huko kwa miaka mitatu na kisha akahamishiwa Shule ya Bupandagila katika Kituo cha Misheni cha Ntuzu. Mnamo 1934, alihamishwa kuwa mwalimu mkuu na mwalimu wa shule ya madarasa manne, Shule ya Msingi Kibumaye (ambayo sasa ni Shule ya Msingi ya Mudersparch Memorial) katika Kituo cha Misheni cha Utimbaru. Katika kipindi hicho, darasa la nne lilikuwa darasa la juu na la hadhi. Mnamo 1945, alihamishiwa Shule ya Bwasi, Majita, kufundisha darasa la nne. Katika kipindi hicho shule zote za Majita na Ukerewe zilikuwa na darasa la kwanza hadi la tatu. Hivyo, wanafunzi hao walipomaliza darasa la tatu, walipewa mtihani wa kuendelea na darasa la nne katika Shule ya Bwasi. Baada ya mwaka mmoja na nusu, alihamia Shule ya Rusoli, ambako alifundisha kwa miezi minne tu kabla ya kuhamishiwa Nyambitwa, Ushashi, ambayo sasa iko Wilaya ya Bunda. Alifundisha katika shule hiyo kwa miaka minane, kuanzia 1948 hadi 1956. Januari 28, 1966, alihamishwa hadi Shule ya Mafunzo ya Ikizu kutumikia kama msimamizi na mjumbe wa kamati ya utendaji ya Tanganyika Mission Field.

Uchungaji

Mwaka 1960, akiwa Ikizu, alipokea mwito wa kichungaji kutoka East Lake Field kwenda mjini Musoma, maili 20 kutoka makao makuu ya Busegwe. Hakukuwa na majengo ya kanisa, na washiriki waliokusanyika kwa ajili ya ibada katika jumba la sinema walikuwa wachache sana. Alianzisha Shule ya Sabato na kufufua huduma za kibinafsi, akisaidia injili kupenya kila nyumba katika mji mzima. Aliwasiliana na

viongozi wa Kanisa la Mennonite, akiwaomba wamruhusu atumie jengo lao la kanisa kwa ibada. Ombi hilo lilikubaliwa, hivyo yeye na viongozi wa kanisa la mahali hapo wakahamishia ibada zao katika kanisa la Mennonite alikojenga Kanisa la Musoma, ambalo sasa ni Kanisa la Waadventista Wasabato Kamunyonge, kanisa la kwanza kujengwa katika mji wowote wa Tanganyika. Mnamo 1963, kanisa na nyumba ya mchungaji vilikamilishwa na kuwekwa wakfu mnamo Mei 5 mwaka huo huo. Katika mwaka huohuo, alitawazwa katika huduma ya Injili kwa kuwekewa mikono ya kichungaji. Mwishoni mwa 1966, East Lake Field, iliyoko Utimbaru, Tarime, ilimteua kama Mkurugenzi wa Uwakili na wa YPMV. Mwishoni mwa 1970, alichaguliwa kuwa Mkurugenzi wa Uwakili na Maendeleo ya Union ya Tanzania, nafasi aliyokuwa nayo hadi 1976. Mwishoni mwa 1973, alichaguliwa kuhudumu kama mwenyekiti wa Nyanza East Field.

Mbeya Mission Station

Mwaka 1977, alipangiwa kituo cha Misheni Mbeya. Misheni hii ilikuwa na makanisa mawili tu: moja likiwa Mbeya mjini na jingine Iganzo, Mbeya vijijini. Mbeya Mission Station ilikuwa kubwa sana, ikijumuisha kundi la Matwiga upande wa kaskazini, kundi la Mkuyuni upande wa mashariki, na kundi la Tunduma upande wa magharibi-kusini ikipakana na Zambia. Baada ya miaka mitano, makanisa matatu yalipangwa kuunda kanisa la tano. Wakati kazi ikiendelea, baadhi ya waumini wa Kanisa la Mbeya walijiendesha kinyume na utaratibu wa Kanisa. Walipinga mwongozo wa Kanisa, wakazuia zaka na sadaka, na hata wakawatukana wachungaji hadi kuwashusha kutoka kwenye mimbari. Ukengeufu huu ulilazimisha kuchukuliwa kwa hatua za kinidhamu za Kanisa ambazo zilisababisha kuondolewa kwa baadhi ya washiriki kutoka kuwa washiriki wa Kanisa. Baadaye, tabia katika makanisa ilikuwa imetulia, Injili ikasonga mbele, na waumini waliendelea kustawi katika maendeleo binafsi.

Maisha ya Baadaye na Mchango wake kwa Kanisa

Mchungaji Rutolyo alistaafu mwaka wa 1982. Alirejea Suguti Kusenyi katika kijiji cha Musoma. Hapa alitumia miaka yake ya kustaafu katika kilimo cha matunda na ufugaji wa ng'ombe. Mnamo 1987, baada ya miaka mitano ya kazi ngumu milimani na mkoa wa baridi katika Kituo cha Misheni Mbeya, mchungaji Rutolyo alipata matatizo ya kiafya. Changamoto hizi zilizidi kuwa mbaya kila mwaka. Mnamo Novemba 25, 1994, aliaga dunia na akazikwa Novemba 27, 1994.

Mchungaji Rutolyo alipinga vikali ukeketaji, mila ambayo ilikuwa imeenea katika baadhi ya maeneo nchini Tanzania wakati huo. Alikuwa mchungaji wa kwanza kujenga kanisa la Waadventista katika mji wowote nchini Tanzania.